

Psi v boji s pašeráky zvířat – pokračování

Steve Austin (vlevo) přijel k celníkům z mezinárodního semináře CITES v Sasku a s ním celá americká delegace. V ní byl univerzitní učitel John Brooks (v brýlích), zabývající se problematikou černého obchodu se zvířaty a rostlinami, psovodka Erin Deanová a William Myerstito, který mluvil o výcvikovém středisku psů CITES na Galapágách.

Stimulace výkonu a odpor k hadům

Australan Steve Austin navštívil Výcvikové zařízení služební kynologie Celní správy ČR v Heřmanicích na Frýdlantsku, kde si vyměňoval zkušenosti s českými psovody v přípravě psů pro speciální práce. Zvláště pak pro vyhledávání pašovaných zvířat a rostlin, tedy psů v takzvané kategorii CITES.

Minule jsme představili jeho International Dog Academy Australia a způsob, jakým vybírá psy a usměrňuje jejich energii k výcviku. Nyní vzpomeneme jeho metodické zvláštnosti, které mohou inspirovat i kynology s jiným výcvikovým zaměřením.

Stimulátor

Jakýmsi spouštěčem či stimulátorem psa pro práci je pracovní dečka upevněná na jeho tělo. „Považuji to za zásadní věc. Od nasazení dečky v barvě a s emblémem služby nastává chvíle, kdy se pes musí soustředit a pracovat. Jakmile se sejme, on ví, že může dovádět, že má volný režim,“ komentoval Australan význam pomůcky.

Stačí 25 minut

Naučit psa pasivně označovat pach dokážou Austinovi lidé za 25 minut, což je podle něho po dvaceti hledáních u zmíněných kolotočů. Zdůraznil, že cvičitelé si musí počínat energicky. „Po načichání musí v krátkém sledu následovat podnět k sednutí a odměna. Jedině tak se vytvoří spolehlivé spojení. Každý zaměstnanec musí za jeden den vycvičit šestnáct psů,“ spočítal.

Psí volba

Steve Austin tvrdí, že systém odměňování

nevolí on a jeho cvičitelé, ale samotná zvířata. „Pes si sám vybere odměnu, kterou může být jídlo, hlazení nebo pochvala. Na co reaguje bezprostředně a nejradostněji, to se pozná už při první pětidenní seznamovací fázi.“ V diskusi s českými celníky pak vysvětlil svůj přístup k chybnému označení psa v praxi. „Jen ho ignoruji a neodměňuji,“ odpověděl. Nato reagovali čeští psovodi, neboť to neodpovídá jejich zkušenostem a takovou praxi považují za zárodek k dalšímu chybování.

Sklo pro aktivní značení

Jakmile si pes zafixuje pachy, jež má hledat (nebo jejich část), přistupují v akademii k aktivnímu vyhledávání v různých místech. Hra s peškem, jeho ukrývání a následné hledání je stejné, jak to provádějí čeští kynologové. Za australskou novinku lze považovat plexisklo o rozměru sedačky židle, které má uprostřed několik provrtaných otvorů. Když pes doběhne k místu s aporem překrytým plexisklem, automaticky se na něj začne dobývat hrabáním. Je to velmi účinné a rychlé označování nalezeného peška. To se v další fázi výcviku spojuje s příkládáním pachů zvířat a rostlin. V konečné fázi pes vyhledává naučené pachy a peška mu psovod nenápadně podstrčí za odměnu ihned po nález.

Široký repertoár

Australanům však nejde jen o odhalení zvířat a rostlin, které jsou na seznamu CITES a nesmí se s nimi obchodovat, ale také si chrání svoje území před zavlečením nemocí a již zmíněných nepůvodních druhů fauny a flóry. Proto psi musí vyhledávat druhy ovoce, zeleniny, maso, mořské živočichy a to živé i neživé, vajíčka, ptáky, včely, semínka, půdu, mléčné výrobky a další. Je až neuvěřitelné, co všechno musí zvládnout, a jak ukazuje statistika, psi to skutečně odhalují ve velkém množství. Denně připadá na jednoho psa ve 110členném sboru psovodů a psů připraveném v Austinově akademii k deseti odhalením.

Nalezl zamořené včely

O tom jak zákeřné úmysly mají někteří lidé či organizace, svědčí včely pašované v propisovací tužce. „Pes označil zásilku, a jak se později zjistilo, šlo o zamořené včely,“ uvedl Austin. Psi tedy zabránili zákeřnému rozšíření nemoci včel na australské území. O každém označení psa se vedou statistické údaje. A to i o takzvané falešném - pes totiž má vždy nějaký důvod k označení, ale ne vždy psovod zjistí, proč tak učinil. Například když v kufru bylo nějaké zvíře či rostlina někdy dříve a podobně. Počítačové vyhodnocování pak umožňuje přizpůsobovat výcvik nejčastějšímu kontrabandu.

Fyzicka

Jak vyplynulo z prezentace, Australan psy ve službě enormně zatěžuje. Vysoké pracovní nasazení, a když k tomu přidáme teplo, zdá se, že to jsou výkony na hranici zvířecích možností. Ale asi pro netrénované psy. Jeho zvířata i psovodi totiž musejí posilovat fyzickou kondici. Děje se tak běháním, plaváním a samozřejmě i „kvapíkem“ při výcviku.

Hadi

Plazi patří v Austrálii k původním druhům, proto se ve své domovině nesmějí zabíjet. Jenomže to působí v akademii pro psy nemalé komplikace. Podle Austina existují období, kdy se do areálu plazi doslova nahrnou, jindy je od nich klid. „Aby se snížilo riziko uštknutí, psi se podrobují - nejlépe ve věku čtyř měsíců - výcviku vyhýbání se hadům. Po nasazení elektrického obojku se před psa položí had a ve chvíli, kdy o něho projeví zájem, dostane elektrický impuls. Přestože se psi pak hadům vyhýbají, dochází občas k uštknutí a úhynu,“ řekl majitel akademie.

Josef Růžička